

Aan de gemeenteraad

Domein	: Ruimtelijke Ontwikkeling	Ons kenmerk	: D606976
Team	: Beleid en Vastgoed	Zaaknummer	: Z23 117255
Contactpersoon	: Timo Boekel	Uw brief van	:
		Uw kenmerk	:
Bijlage(n)	: 1	Verzenddatum	: 21 maart 2023

Onderwerp : Financiële bijdrage aan het Centrum voor Verduurzaming bedrijventerreinen regio Alkmaar

Geachte leden van de raad,

De samenwerkende ondernemersverenigingen uit Castricum, Heiloo, Bergen, Alkmaar en Dijk en Waard hebben de wens om een Centrum voor Verduurzaming bedrijventerreinen Regio Alkmaar (CvV) op te richten. Daartoe zijn financiële middelen door het Rijk en de Provincie Noord-Holland toegezegd. Ook aan de gemeenten in regio Alkmaar (behalve Uitgeest)¹ is om een bijdrage gevraagd voor het CvV. Voor de gemeente Castricum komt dit neer op een financiële bijdrage van € 12.553,- per jaar. Dit vereist geen additionele middelen en is gedekt binnen de begroting.

Doel

De opgave om naar energieneutraliteit is voor veel bedrijven omvangrijk en ingewikkeld. Bedrijven hebben behoefte aan informatie, onafhankelijk voorziene kennis en ondersteuning. Het CvV gaat hier in voorzien.

Door op één plek kennis en doorzettingskracht te organiseren hoeft niet steeds het wiel te worden uitgevonden. Daarnaast zal het CvV als gesprekspartner optreden richting de netwerkbeheerder Liander, overheden en andere partijen die zich met de energietransitie bezighouden. Op die manier worden de belangen van het bedrijfsleven optimaal behartigd. Met de ondersteuning van het CvV door de gemeenten in regio Alkmaar draagt de gemeente ook bij aan haar duurzaamheidsdoelstellingen uit het Klimaatakkoord.

De wijze waarop de samenwerkende ondernemersverenigingen het CvV vormgeven is omschreven in het Businessdocument dat als bijlage hierbij is gevoegd.

Het CvV zal in eerste instantie voornamelijk ondersteuning bieden op de bedrijventerreinen. Binnen deze netwerken kunnen projecten efficiënter worden opgepakt en komt de verduurzaming van bedrijven sneller op stoom. Het CvV sluit vragen van solitair gevestigde bedrijven echter niet uit.

¹ Gemeente en ondernemers in Uitgeest hebben de activiteiten voor verduurzaming van bedrijven al geborgd in de Greenbiz IJmond, gemeente Uitgeest draagt daarom niet bij aan het CvV.

De Stichting CALorie Businessclub Castricum is uitvoerig betrokken geweest bij en heeft akkoord gegeven op de totstandkoming van het CvV. De insteek is dat beide organisaties elkaar versterken en aanvullen en dat Stichting CALorie Businessclub Castricum lokaal blijft opereren, ook na oprichting van het CvV.

Vervolg

Het college-akkoord op dit voorstel is het startpunt van de oprichting van het CvV. Vervolgens wordt een coördinator aangesteld die een beleidsplan opstelt voor het CvV. In de loop van 2023 zal een kick-off bijeenkomst worden georganiseerd met de belanghebbende ondernemers en aangestelde coördinator. Dit zal de officiële start van het CvV zijn. In de eerste helft van 2024 zal het CvV worden geëvalueerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,

De heer W. van Twuijver
secretaris

De heer drs. A. Mans
burgemeester

Businessdocument

Centrum voor Verduurzaming bedrijventerreinen regio Alkmaar

ondernemend

Dijken
Waard

DIJK EN
WAARD

met medewerking van

Inhoudsopgave

Aanleiding oprichting Centrum voor Verduurzaming Regio Alkmaar	3
Inrichting organisatie.....	4
Organisatiestructuur	5
Formatie en uitvoering.....	6
Coördinatie	7
Aanjagen & Enthousiasmeren	7
Kennis verwerven en delen	8
Financiering Centrum voor Verduurzaming van bedrijventerreinen	8
Scope	9
Vervolg.....	10
Bijlage	11

Aanleiding oprichting Centrum voor Verduurzaming Regio Alkmaar

Klimaatakkoord

Eind 2016 is het Klimaatakkoord van Parijs vastgesteld. Medio 2019 is dit vertaald naar een Klimaatakkoord voor Nederland, met als doelstelling een reductie van 49% CO₂ in 20230 in vergelijking met 1990. Dit reductiepercentage is later zelfs bijgesteld naar 55%. In 2040/2050 zullen de bedrijventerreinen energieneutraal moeten zijn. Bedrijven zullen hieraan een belangrijke bijdrage moeten leveren door steeds meer over te schakelen van fossiele brandstoffen naar duurzame energie.

Opgave

Op bedrijventerreinen bevinden zich concentraties van bedrijven die veel energie gebruiken, maar ook veel energie kunnen besparen. Daarnaast is er op bedrijventerreinen ruimte voor duurzame opwek, opslag en onderlinge uitwisseling van energie. Op bedrijventerreinen liggen veel kansen met steeds vaker een positieve businesscase. In de regio Alkmaar bevinden zich een dertigtal bedrijventerreinen met een energieverbruik van ca. 27 miljoen m³ gas en 174 miljoen kWh, peildatum 2021.

Gezamenlijke aanpak

In het proces om naar energieneutraliteit te groeien zal een groot aantal energiemaatregelen moeten worden getroffen. Voor veel bedrijven is dit een ingewikkelde opgave. Bedrijven zijn gericht op hun corebusiness en hebben geen tijd om dit uit te zoeken. In de praktijk is gebleken dat bedrijven behoefte hebben aan informatie, onafhankelijke kennis en ondersteuning.

Het Centrum voor Verduurzaming regio Alkmaar gaat hier in voorzien (CvV). Door op één plek kennis en doorzettingskracht te organiseren hoeft niet steeds het wiel te worden uitgevonden. Daarnaast zal het Centrum als gesprekspartner optreden richting de netwerkbeheerder (Liander), overheden en andere partijen die zich met de energietransitie bezighouden. Op die manier worden de belangen van het bedrijfsleven optimaal behartigd. In verschillende regio's zijn al (enkele jaren) Centra voor Verduurzaming actief. Deze worden als zeer succesvol ervaren.

De energietransitie op bedrijventerreinen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid (Rijk, provincie en gemeenten) en bedrijfsleven. De overheid heeft hier een enorme taak in gekregen, waar zij grote delen van deze uitdaging graag neerleggen bij de ondernemers, vanuit vertrouwen en bewezen werking in andere regio's. De overheid faciliteert en het bedrijfsleven voert uit. Het bedrijfsleven weet welke aanpak het beste werkt. Het Centrum is een organisatie van, voor en door het bedrijfsleven in de regio Alkmaar.

Dit businessdocument is de basis voor het op- en inrichten van het Centrum van Verduurzaming Bedrijventerreinen regio Alkmaar. Na oprichting zal op basis van de geformuleerde uitgangspunten een werkplan voor de komende periode worden opgesteld.

NB.

In de regio Alkmaar zijn enkele lokale energie-initiatieven actief. Het is belangrijk deze te behouden en samen te laten gaan met het Centrum voor Verduurzaming zodat ze elkaar versterken en aanvullen. Op 16 december 2022 is in gezamenlijkheid met alle betrokkenen een principiële akkoord gegeven op de ingeslagen weg betreffende het Centrum voor Verduurzaming. Op basis van het overeengekomen visiedocument (zie bijlage) is dit businessdocument geschreven.

Inrichting organisatie

Onder de noemer Centrum voor Verduurzaming werkt de regio Alkmaar aan het verduurzamen van haar bedrijventerreinen. Hierbij wordt ondersteuning geboden en samengewerkt met de gemeenten in de regio Alkmaar (exclusief gemeente Uitgeest), de ondernemers en haar ondernemersverenigingen, omgevingsdiensten, de provincie Noord Holland, energiecorporaties en bestaande lokale initiatieven. De gezamenlijke ambitie vanuit deze publieke en private partijen is energie neutrale bedrijven(terreinen) in 2040. Hieronder volgt een figuur betreft de overkoepelende organisatiestructuur;

Figuur 2; Overkoepelde organisatiestructuur

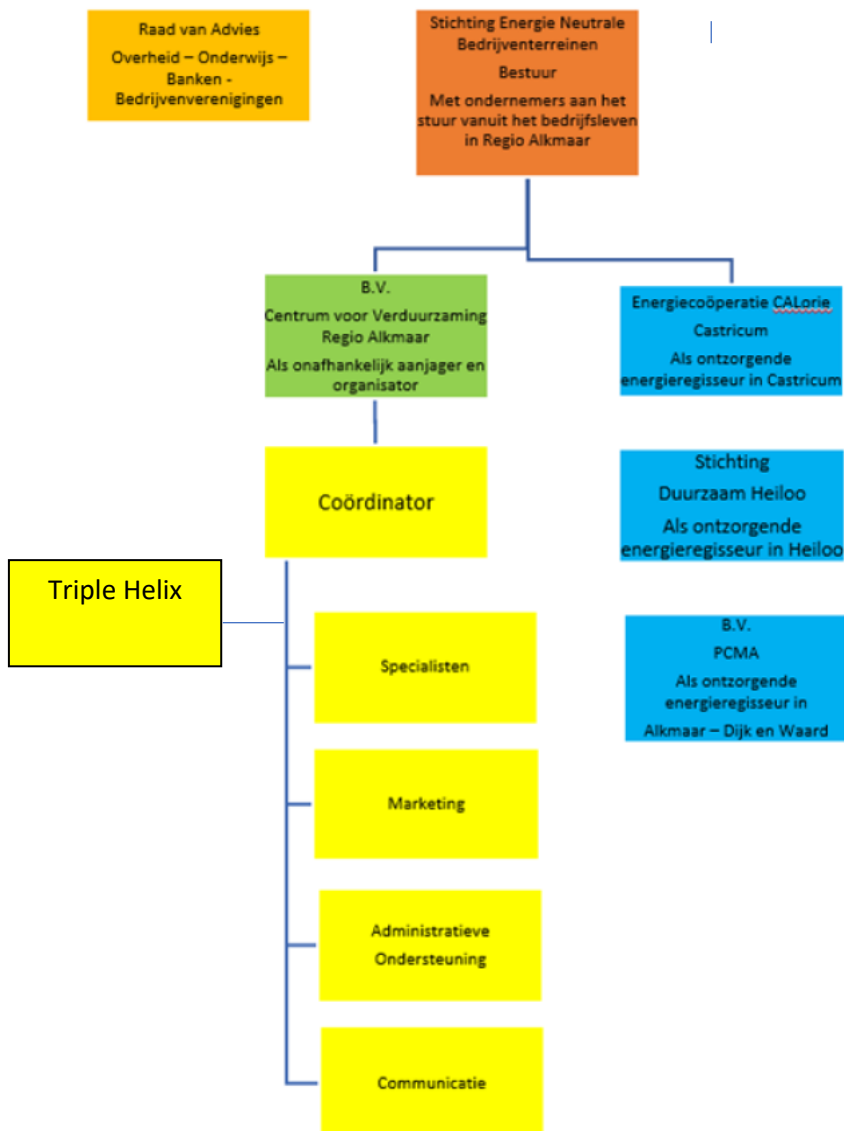

De oranje stippen zijn de ondernemers en bedrijventerreinen die zich in een speelveld bevinden tussen de gemeenten, het CvV en lokale initiatieven. Zij staan centraal en worden ondersteund door zowel het CvV als de lokale initiatieven, in nauwe onderlinge samenwerking. Het CvV manifesteert zich als coördinerend orgaan tussen de ondernemers, lokale initiatieven en gemeenten en de provincie. De doelstelling van het CvV luidt; de transitie naar energie neutrale bedrijventerreinen in de regio Alkmaar. Deze doelstelling is gevoed door de doelstellingen van de lokale initiatieven die reeds verduurzamingsactiviteiten uitvoeren in de gemeenten. Op deze manier kan het CvV haar taken vervullen, zijnde aanjagen en enthousiasmeren, fungeren als kenniscentrum en als coördinerend orgaan.

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur binnen het CvV ziet er als volgt uit, met ondernemers en lokale initiatieven aan het stuur vanuit het georganiseerde bedrijfsleven in de regio Alkmaar.

Figuur 3; Organisatiestructuur CvV

Het CvV krijgt een eigen (meewerkend) coördinator, verantwoordelijk voor het coördineren van het CvV. De coördinator wordt benoemd door het bestuur, legt hier verantwoording aan af en het bestuur kan gevraagd en ongevraagd advies krijgen van het collectief van energiecorporaties. Centraal in bovenstaand figuur staat de bottom-up benadering, een bestuur bestaande uit afgevaardigden van zowel lokale ondernemersverenigingen, InHolland voor de Triple Helix benadering, als één gemeentelijke bestuurder vanuit de regio Alkmaar. Op deze manier bestaat er voldoende afstand van de overheid, is er voldoende ruimte voor lokale ondernemers en is het bestuur in staat om in gezamenlijkheid met lokale entiteiten het overheidsbeleid te vertalen naar

lokale activiteiten. Overstijgend wordt deze organisatiestructuur gedreven door een Triple Helix benadering om innovaties te stimuleren. Het Triple Helix model is een samenwerking gedreven door bedrijven, onderwijs en overheid om door ontwikkelingen en innovaties de bedrijventerreinen te verduurzamen en met duurzame oplossingen de concurrentiekracht te vergroten. In die ontwikkeling speelt het HBO en in het verlengde het MBO een belangrijke rol samen met het ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland. Waar nodig wordt contact gezocht met universiteiten. De coördinator geeft mede gestalte aan deze samenwerking.

De coördinator overlegt structureel en regelmatig met de reeds bestaande, en de nog op te richten, energiecorporaties, zijnde Calorie, Duurzaam Heiloo en PCMA. Daarnaast hebben de lokale ondernemers in het bestuur een directe lijn met de lokale energiecorporaties. De CvV uitvoeringsentiteit ondersteunt de gemeenten die vooralsnog geen uitvoeringsentiteit hebben.

De specialisten, marketeers, administratieve ondersteuning en communicatie activiteiten worden ingericht door de coördinator op het moment dat deze nodig worden geacht. Dit zou bijvoorbeeld kunnen plaatsvinden op het moment dat er een netwerk/duurzaamheid/kennis-event wordt georganiseerd. De stakeholders zijn partijen als omgevingsdienst NHN, projectbureaus, netbeheerder Liander, Regio Alkmaar, Natuur en Milieufederatie NH, de provincie en partijen die belang hebben bij de verduurzaming van bedrijventerreinen. Een coördinator kan een samenwerking inrichten op het moment van behoefte.

Formatie en uitvoering

De coördinator wordt benoemd door het bestuur. Het bestuur wordt vertegenwoordigd door afgevaardigden van ondernemers uit de aangewezen gemeenten en een gemeentelijke bestuurder. Het takenpakket van de coördinator ziet er in grote lijnen als volgt uit;

- Aanjagen en enthousiasmeren van samenwerkingen en lokale initiatieven
- Bewaken van de processen, doelen en visie van het CvV
- Passievolle ambassadeur van het CvV
- Collectiviteit organiseren, energiecorporaties opzetten
- Adviseren en regie houden op gestelde doelen
- Innovaties stimuleren vanuit triple helix benadering
- Verwerven subsidies in afstemming met STEAM, het subsidieloket van regio Alkmaar
- Netwerkactiviteiten organiseren voor kennisdeling tussen provincie, gemeenten en ondernemers
- Structurele overleggen met bestuur, energiecorporaties en stakeholders
- Structureel requirements analyseren en ophalen bij gemeenten, lokale initiatieven, ondernemers en gemeenten
- Data verzamelen en visualiseren over de voortgang energietransitie bedrijventerreinen
- Doorverwijzingsfunctie naar stakeholders en lokale initiatieven

Takenpakket Centrum voor Verduurzaming Regio Alkmaar

Het takenpakket van Het Centrum voor Verduurzaming Regio Alkmaar valt onder te verdelen in de drie hoofdpijlers coördineren, kennis verwerven en delen en aanjagen & enthousiasmeren (zie visiedocument). Hieronder volgt een nadere uitwerking van de hoofdpijlers.

Coördinatie

Het CvV coördineert en houdt regie als verbindende factor tussen gemeente, lokale initiatieven en ondernemers. Concreet houdt dit in;

- Organiseert regelmatig overleggen met bestuur en faciliteert informatiebijeenkomsten
- Continu stimuleren van innovaties en het zoeken naar samenwerkingen met kennisinstututen en onderwijs
- Data verzamelen en visualiseren over de voortgang van de energietransitie op bedrijventerreinen. Dit in afstemming met het Dashboard data regio Alkmaar
- Fungeren als spin in web tussen de ondernemers en publieke partijen
- Subsidiebegeleiding vanuit het Rijk en provincie naar de lokale ondernemers(verenigingen) en initiatieven. Waar wenselijk in samenwerking met STEAM, het subsidieteam van de regio Alkmaar
- Kwaliteitsborging door constant te monitoren en requirements op te halen bij gemeenten, de ondernemers(verenigingen) en de lokale initiatieven
- Fungeren als Centrum voor de hele regio, ook gemeenten die geen/weinig lokale initiatieven hebben

Aanjagen & Enthousiasmeren

Het CvV heeft de opdracht om ondernemers met vragen onafhankelijk te adviseren. Concreet betekent dit;

- Het continu communiceren over nut/noodzaak/rendement van duurzaamheidsmaatregelen via allerlei kanalen zoals de ondernemersverenigingen, (sociale)media, de gemeenten, evenementen etc. Hulpmiddelen als websites, sociale media, bijeenkomsten en ambassadeurs kunnen worden ingezet door de coördinator.
- Bedrijven en ondernemers kunnen bij het CvV aankloppen voor onafhankelijke informatie en/of advies. Daarnaast verwijst het CvV door naar lokale initiatieven voor gespecialiseerde lokale kennis en capaciteiten.
 - o Indien geen lokaal ondernemersloket, fungeren als ondernemersloket
 - o Aanjagen van lokale initiatieven
- Collectiviteit organiseren
 - o Collectieve projecten op bedrijventerreinen met een sluitende businesscase
 - o Financieringsmogelijkheden verkennen
 - o Innovaties stimuleren middels nieuwe technieken en samenwerkingen met o.a. onderwijsinstellingen (opzetten smart grids)
- Pilots initiëren
 - o Experimenten mogelijk maken op bedrijventerreinen
 - o Aanjagen nieuwe technieken en businessconcepten om meer maatregelen op termijn mogelijk te maken (opzetten energiehubs en energiecorporaties)
- Leads genereren voor adviestrajecten
- Aanhaken van zoveel mogelijk bedrijven in de regio Alkmaar

Kennis verwerven en delen

- Ondersteunen in informatievoorziening richting overheid, het bedrijfsleven en energiebedrijven
 - o Het CvV organiseert regelmatig informatie en inspiratiebijeenkomsten
 - Kennisdeling, leren van elkaar en met elkaar
 - Regionale en provinciale netwerkbijeenkomsten, bepaald door de behoefte van de ondernemers
 - Landelijke kennis naar de regio halen en voorbeelden delen
- Ondersteunen bij de informatieplicht (Wet Milieubeheer)
- Initiatieven versterken door het maken van slimme verbindingen, in samenwerking met stakeholders, publieke partijen en lokale initiatieven
- Permanent onafhankelijk adviesloket bemannen voor vragen van ondernemers
- Doorverwijzen en gezamenlijk oplossen van generieke energietransitie uitdagingen als zijnde netcongestieproblematiek, energieopslag, uitvoeringscapaciteit, buurtaccu's, geothermie, energie-uitwisseling en/of windenergie (smart grids, energiehubs, energiecorporaties)

Financiering Centrum voor Verduurzaming van bedrijventerreinen

Het CvV kan vanaf 2023 t/m 2024 beschikken over ruim 200.000 EUR per jaar, afkomstig van de provincie, het Rijk en de gemeenten (zie figuur 4). De opgenomen begroting geeft een indicatie van hoe deze er uit zal komen te zien. In deze fase wordt het Centrum ingericht en zal de coördinator starten met het aanjagen, coördineren, stimuleren, samenwerken en het opstarten van pilotprojecten m.b.t. smart grids, energieplatforms en energiecorporaties. Vanaf 2025 dienen de financieringsmogelijkheden opnieuw onderzocht te worden op basis van een evaluatie van de behaalde resultaten, behoeften van ondernemers en gemeenten én de actuele mogelijkheden van (Europese) subsidies en/of bijdragen van ondernemers. De energietransitie is een grote opgave en vergt een langjarig proces. Uitgangspunt is dat het CvV bij deze ontwikkelingen aansluit.

Figuur 4; funding

Begroting Centrum voor Verduurzaming Regio Alkmaar			
Kosten per jaar	2022	2023	
		FTE	Kosten
Coördinator CvV Regio Alkmaar		0,35	€43.750,00
Inkoop advies		0,3	€36.000,00
Meewerkend voorman (Bedrijventerrein Manager)		0,2	€20.000,00
Administratie		0,1	€6.000,00
Marketing & Events		0,25	€30.000,00
Communicatie		0,2	€24.000,00
Oprichting CvV Regio Alkmaar	€17.500,00		€17.750,00
Huisvesting CvV Regio Alkmaar			€4.000,00
Eenmalige aanschaf voorzieningen CvV Regio Alkmaar			€6.000,00
Subtotaal		1,4	€187.550,00
Out of pocket			€30.000,00
Totaal	€ 17.500,00		€217.750,00

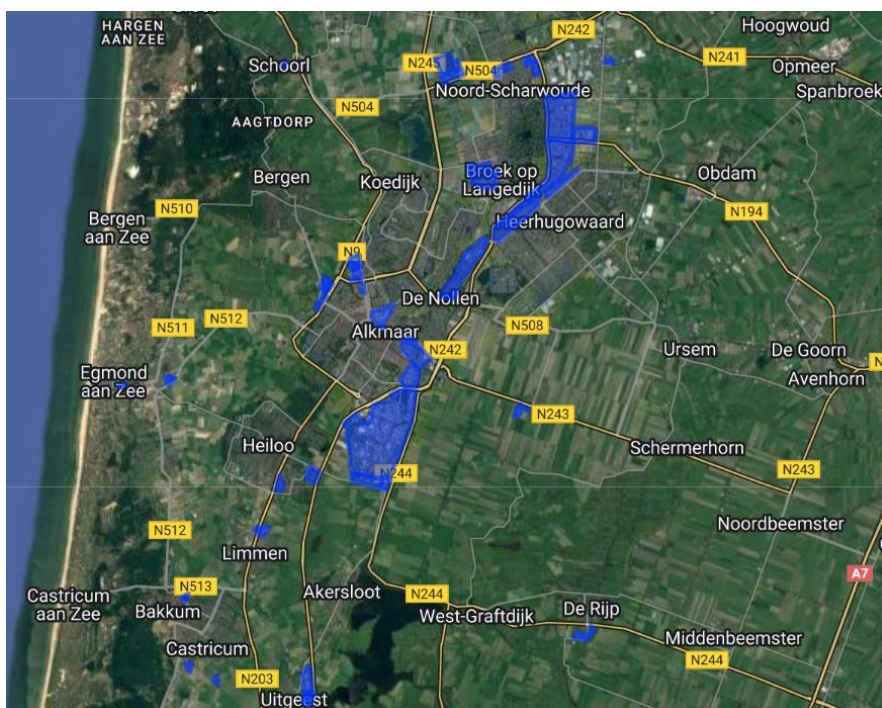
Opbrengsten per jaar	2022	2023
Regio Alkmaar en Ontwikkelingsbedrijf NHN	€17.500,00	€8.000,00
Provincie Noord Holland		€80.000,00
Gemeenten Bergen, Heiloo, Castricum, Alkmaar, D en W		€100.000,00
Het Rijk		€20.000,00
Totaal	€ 17.500,00	€217.500,00

Scope

De scope van het Centrum voor Verduurzaming wordt weergegeven in figuur 5. De bedrijventerreinen uit de regio vallen onder de gemeenten regio Alkmaar. Hieronder een overzicht van de bedrijventerreinen per gemeente. De kaart weergeeft een geografische weergave van de bedrijventerreinen.

Figuur 5; Kaart regio Alkmaar bedrijventerreinen

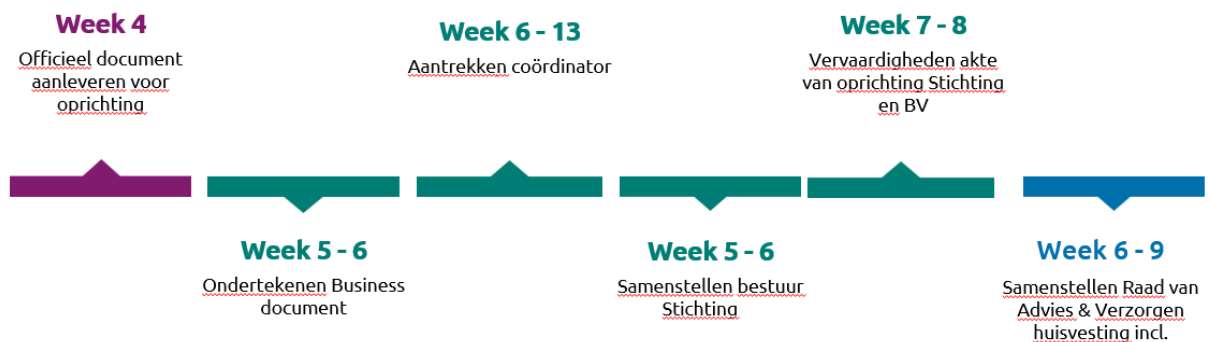
Alkmaar	Bergen	Castricum	Heiloo	Dijk en Waard
Bergermeerpolder	Damweg Schoorl	Boekel	Boekelemeer Heiloo	Breekland
Beverkoog	De Weidjes Egmond a/d Hoef	Castricummer Werf	De Oude Werf	De Mossel
Boekelermeer	P. Schotmanstraat Egmond aan Zee	Heemstederweg	Oosterzij	De Wuyver
De Volger I en II		Nieuwelaan		Zuiderdel
Huiswaard		Schulpstet		Beveland
Neerlandia		De Maatlat (Limmen)		Broekhorn
Oudorp				De Frans
Overdie				De Noord
Viaanse Molen				De Vaandel
Overstad				Westpoort
				Zandhorst

Vervolg

Tijdens het opmaken van dit businessdocument is reeds nagedacht over het profiel van de aan te stellen coördinator. Het is de taak van de coördinator om een uitvoeringsplan op te zetten aan de hand van eerder opgemaakt visiedocument en dit businessdocument. In figuur 6 is een tijdlijn uitgestippeld die inzicht geeft in de vervolgstappen op korte termijn. Op 8-2-2023 hebben de ondernemers (in een consultatieronde) akkoord gegeven op het businessdocument.

Figuur 6; Tijdlijn korte termijn¹

¹ De tijdlijn is door het langere proces inmiddels achterhaald.

VISIEDOCUMENT NHN

Regionaal Centrum voor Verduurzaming regio Alkmaar

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	13
Achtergrond.....	14
Requirementsanalyse	14
Heiloo	16
BE+	16
Castricum.....	17
Provincie en gemeente.....	17
Contouren Centrum van Verduurzaming regio Alkmaar.....	18
Organisatorische inrichting CvV	19
Vervolgstappen	19

Samenvatting

In dit visiedocument wordt ingezoomd op een nieuw op te richten centrum, werknaam Centrum voor Verduurzaming . Het doel van dit centrum is een nauwere regionale/lokale samenwerking op het thema energietransitie bedrijventerreinen. Echter, voor verschillende lokale ondernemers (verenigingen) is nog niet inzichtelijk wat de meerwaarde zou zijn van dusdanig regionaal Centrum.

Uit de requirementsanalyse blijkt dat de stakeholders de potentie inzien van een regionale aanvulling, maar dat het Centrum aan uiteenlopende criteria moet voldoen om van meerwaarde te zijn voor lokale initiatieven. De ene ondernemersvereniging is de andere niet, de bedrijventerreinen verschillen in omvang en de capaciteit, kennis en aanvullende behoeftes verschillen per lokale ondernemersvereniging. Aan de hand van de opgehaalde requirements dient het Centrum dan ook te worden ingericht, rekening houdend met de lokale belangen met een platte eenvoudige organisatiestructuur. Het Centrum voor Verduurzaming dient een coördinerend orgaan te zijn die fungeert als aanjager en enthousiasmeert, om aanvullend en versterkend te zijn op bestaande lokale initiatieven. Daarnaast dient de organisatie een bottom-up structuur te hebben, waarbij de autonomie van lokale entiteiten geborgd wordt. Een volledig overzicht van de criteria waaraan het CvV moet voldoen bevindt zich in het hoofdstuk *Contouren van het Centrum voor Verduurzaming*.

Achtergrond

Inmiddels wordt door de ondernemers 1,5 jaar gesproken over een nieuw op te richten centrum, werknaam Centrum voor Verduurzaming, met als doel een nauwere regionale/lokale samenwerking op het thema energietransitie bedrijventerreinen. Waar voor sommige ondernemersverenigingen de meerwaarde van een regionaal centrum reeds onderstreept wordt (Dijk en Waard en Alkmaar), is voor verschillende lokale ondernemers (verenigingen) nog niet inzichtelijk wat de meerwaarde zou zijn van dusdanig Centrum voor Verduurzaming (CvV).

Om die reden, en om een principe akkoord te bereiken op korte termijn, is Capgemini als onafhankelijke partij aangetrokken om een visiedocument op te stellen waarin o.a. duidelijk wordt wat de meerwaarde van een Centrum voor Verduurzaming is, met behoudt van de bestaande initiatieven. De centrale vraag hierin is *Hoe kan regionale meerwaarde worden gecreëerd in het verduurzamen van bedrijventerreinen, rekening houdend met bestaande lokale initiatieven.*

Requirementsanalyse

Aan de basis van dit document ligt een inventarisatie ten grondslag om requirements te achterhalen en in te zoomen welke behoeften er zijn vanuit verschillende organisaties aan samenwerking en wat er regionaal toegevoegd kan worden. In samenspraak met de opdrachtgever Ontwikkelingsbedrijf NHN zijn onderstaande organisaties geïnterviewd:

- Calorie in Castricum (in persoon Cornel en Martin)
- Duurzaam Heiloo (in persoon Harm Hofman en Rob van de Wal)
- BE+ Alkmaar (in persoon Gerard en Dick)

De organisaties in Dijk en Waard en Alkmaar zijn hierin niet geïnterviewd, omdat zij de meerwaarde van het CvV reeds onderstrepen. Gedurende het onderzoek zijn daarnaast nog aanvullende interviews gehouden met:

- Marcus Sloog

Onderwerp van gesprek was om nader te verkennen of (maar vooral hóe) zij zich identificeren bij een op te richten centrum en zij de meerwaarde hiervan herkennen met als doel een nadere samenwerking op het thema energietransitie. In dit visiedocument wordt ingezoomd op welke punten het CvV zou kunnen bijdragen en hoe lokale ondernemersverenigingen geholpen worden met regionaal centrum, wat de contouren zijn qua werkwijze en hoe het CvV georganiseerd wordt.

In volgorde is eerst gekeken naar de behoeften van de lokale ondernemersverenigingen om meer inzicht te krijgen in wat zij momenteel al betekenen voor de regio en waar zij (indien nodig) gewenste regionale aanvulling zien. Vervolgens is ingezoomd op de behoefte van de regio. Hieronder volgen quotes, afkomstig uit de interviews, die een eerste beeld creëren van de weerstand en de oplossing;

“Wij zitten nu heel dicht bij de ondernemers. Als er dan een regionaal centrum komt, wat ver weg staat van de lokale ondernemers, dan raken wij onze contacten kwijt. Ze kunnen daarentegen wel bijdragen in een kenniscentrum (met operatiecapaciteit) die meer weet over verduurzamingsmaatregelen” – R5

“Onze bedrijventerreinen hebben een andere omvang, dus wij zoeken naar andere oplossingen. Betrek installateurs en onderwijsinstellingen erbij om te zorgen voor productontwikkeling en marktontwikkeling” – R4

“Vanuit ons is er tot op zekere hoogte behoefte aan een procesondersteuning applicatie, al begrijp ik dat dit voor Castricum nog relevanter is. Ik heb meer behoefte aan slagkracht voor het aanvragen van subsidies en ontwikkelgelden, waar bijv. Castricum weer minder belang bij heeft” – R4

“Ik wil vooral voorkomen dat ik een uitvoeringsentiteit word van een overheidsinitiatief” – R1, R4, R5

“Het ziet er nu vooral naar uit dat er dure gemeentelijke bestuurders met prijskaartjes komen te zitten. De top-down benadering van de ambtenarij is niet correct binnen een regionaal centrum” – R6

“De subsidies vanuit Den Haag zijn nodig voor de ondernemers die willen verduurzamen. Een regionaal centrum zou deze geldstromen kunnen reguleren dat het uitkomt daar waar het nodig is” – R6

“Wat lokaal goed loopt moet door blijven gaan. Daar waar we voordeel halen uit samenwerken, coördineert het centrum” – R4

“De lokale ondernemerskennis ligt bij de lokale entiteiten, als je wilt opschalen zou een regionaal centrum kunnen aanvullen” – R2

“Het is natuurlijk raar dat alleen afgevaardigden van grote bedrijven in zo’n regionaal centrum zitten. Onze gemeente heeft nou eenmaal geen grote bedrijven, worden wij dan uitgesloten?” – R3

“Dagelijks komen ondernemers en initiatieven met duurzaamheidsvragen naar de gemeente toe, het is handig als er één centraal regionaal orgaan bestaat waar de gemeente terecht kan” – R2

Overall blijkt dat de belanghebbende ondernemers(verenigingen)/energiebedrijven de potentie inzien van een regionaal CvV, maar dat het CvV aan uiteenlopende criteria moet voldoen om van meerwaarde te zijn voor lokale initiatieven. De ene ondernemersvereniging is de andere niet, de bedrijventerreinen verschillen in omvang en de capaciteit, kennis en aanvullende benodigdheden verschillen per lokale ondernemersvereniging. Daarnaast bestaat de weerstand vooral uit kritiek op de organisatiestructuur, die een bottom-up karakter moet hebben i.p.v. slechts gemeentelijke bestuurders. Concluderend hebben de geïnterviewden belang bij een regionaal CvV, mits dit centrum kan voldoen in de lokale behoefte per lokale ondernemersvereniging, gemeente en bedrijventerrein. Zo heeft bijvoorbeeld Heiloo baat bij meer slagkracht voor het aanvragen van subsidies en ontwikkelgelden, maar heeft Castricum hier minder behoefte aan. Per geïnterviewde is dan ook nadrukkelijk gevraagd waar een regionaal centrum meerwaarde kan bieden.

Hieronder volgt een overzicht van de requirements per stakeholder, onderverdeeld in Castricum, Heiloo, BE+ en de provincie. Aan de hand van deze requirements kan uiteindelijk een blauwdruk van het CvV ontstaan.

Duurzaam Heiloo

Uit de gesprekken met de geïnterviewden uit Heiloo zijn criteria naar voren gekomen waaraan het CvV zou moeten voldoen. Allereerst zou de organisatie van het CvV ruimte moeten houden voor een Triple Helix benadering voor de ontwikkeling van nieuwe concepten en het stimuleren van innovaties. Hieronder wordt opgesomd hoe Duurzaam Heiloo dit idealiter voor ogen heeft;

- Ondersteunen in softwareontwikkeling en procesondersteuning
- Warmteopslag ontwikkelingen
- Betrek installateurs en onderwijsinstellingen om daadwerkelijk wat te betekenen voor bedrijventerreinen
- Bijdragen aan marktontwikkeling en productontwikkeling
- Bijdragen bij het opzetten van lokale initiatieven voor gebieden waar dat momenteel ontbreekt
- Slagkracht voor subsidies en ontwikkelgelden

Vervolgens zoomt Heiloo in op de organisatie van het CvV, die werkbaar zou zijn als rekening wordt gehouden met onderstaande structuur;

- Bottom-up benadering
- Bestuursleden gekozen door ondernemersverenigingen
- Het regio orgaan is een eigen entiteit en heeft voldoende afstand van de overheid, maar werkt wel samen met de overheid op projectbasis. Dit betekent concreet:
 - Als lokale entiteit geen directe verantwoording afleggen aan regio orgaan
- Voorkomen dat lokale entiteiten slechts uitvoeringsorganen worden het CvV
- Gebruik maken van gemeentelijke netwerken
- Een directie/RvA waar ontwikkelideeën aan kunnen worden voorgelegd om slagkracht te creëren

BE+

Naar aanleiding van de gesprekken met BE+ kwam naar voren dat het CvV verantwoordelijk dient te zijn voor het vertalen van het gemeentelijke beleid in de regio in volledige samenwerking met de lokale initiatieven die dit op kleinere schaal al doen. Door het vertalen van het overheidsbeleid worden de lokale entiteiten juist versterkt en aangevuld. Door een centraal orgaan kan de hele regio bediend worden, ook de gemeenten die weinig tot geen lokale initiatieven hebben. Op deze manier zou de hele regio baat hebben bij een CvV en kan de kwaliteit op lange termijn worden geborgd door een coördinerend centraal orgaan. Aanvullend hebben de gemeenten baat bij één aanspreekpunt voor de regio. Organisatorisch zien zij het CvV als volgt voor zich:

- Gefinancierd vanuit gemeente, uiteindelijk eigen middelen van de ondernemers(-verenigingen) genereren voor bestaansrecht
- Eenvoudige organisatiestructuur met een Raad van Advies en een Raad van Toezicht

Calorie Castricum

Uit de gesprekken met de geïnterviewden uit Castricum is onderstaande naar voren gekomen. Calorie heeft bijvoorbeeld reeds een uitvoeringsentiteit opgezet als adviesorgaan voor bedrijven en ondernemers. Daarnaast heeft de corporatie budget, middelen en lokale kennis beschikbaar, waardoor strategische ondersteuning concreter moet worden uitgewerkt om bijdragend te zijn. Waar het CvV voor Calorie voornamelijk zou bijdragen is:

- Procesondersteuning op reeds lopende bedrijventerreinen trajecten
 - Instrumenten, methoden of applicaties aanleveren die bijdragen aan het adviesproces, procesondersteuning en het terugbrengen van administratieve last
 - CRM-activiteiten die het proces ondersteunen
- Coördinatieorgaan
- Opschalingscapaciteit voor (toekomstige) netcongestie problematiek
- Provinciaal netwerk
- Bottom-up benadering op organisatiestructuur van regionaal orgaan

Provincie en gemeenten regio Alkmaar

Provincies en gemeenten hebben de regie in handen om invulling te geven aan de ambitieuze plannen vanuit het klimaatakkoord. Echter, er ontbreekt (vaak) instrumentarium, deskundigheid en uitvoeringscapaciteit om invulling te geven aan het versnellen en opschalen van de energietransitie. Uit de interviews is gebleken dat onderstaande behoeften bestaan vanuit de provincie en gemeenten, gericht op het verduurzamen van bedrijventerreinen;

- Het is de regio Alkmaar veel aan gelegen om invulling te geven aan een regionale/lokale samenwerking om de energietransitie te versnellen
- De provincie (en regio) mist één overkoepelend aanspreekpunt betreft verduurzamen bedrijventerreinen
- Middels een regionaal collectief centrum kan worden opgeschaald en geanticipeerd op het groeiende thema duurzaamheid bedrijventerreinen
- Bedienen van de gehele regio, ook de (kleinere) gemeenten waar vooralsnog geen lokaal initiatief bestaat
- Eén collectief initiatief die het provinciale (en gemeentelijke) beleidsplan / duurzaamheidsprogramma kan doorvertalen

Belangrijk om te vermelden is dat het Centrum naast de lokale initiatieven kan bestaan, waarin een samenwerking wordt ingericht die rekening houdt met lokale belangen en de besturen van lokale ondernemer(verenigingen) ondersteund bij de verduurzamingsopgaven. De requirementsanalyse versterkt de behoefte van de provincie en de gemeenten om één centraal coördinerend orgaan op te richten die verantwoordelijk is voor het vertalen van beleid. Momenteel is dit versnipperd in verschillende gemeenten en energiebedrijven. Hierin wordt onderstreept dat de lokale initiatieven vooral moeten doorgaan met hetgeen zij al ondernemen op het gebied van verduurzaming bedrijventerreinen, maar dat de behoefte van de provincie en de gemeenten ligt bij één collectief aanspreekpunt die de vertaalslag kan maken richting lokale energiebedrijven.

Contouren Centrum van Verduurzaming regio Alkmaar

Overstijgend is dat alle geïnterviewden in de basis positief zijn over het CvV. Aan de hand van de opgehaalde requirements dient het CvV dan ook te worden ingericht. Bovenstaande vertaald zich in een aantal kernthema's voor het CvV:

Coördinerend orgaan

- Stimuleren van innovaties door samenwerkingen met lokale initiatieven, Omgevingsdienst NHN, onderwijs, ondernemersverenigingen, marktpartijen
- Adviesfunctie richting lokale initiatieven en bedrijven
- Regiefunctie, een verbindende factor tussen gemeentelijk beleid, lokale initiatieven en ondernemers
- Subsidiebegeleiding vanuit het Rijk en provincie naar de lokale ondernemers(verenigingen) en entiteiten
- Samen met gemeenten en lokale initiatieven invulling geven aan het overheidsbeleid
- Bedienen van de hele regio, ook de gemeenten die weinig/geen lokale initiatieven hebben
- Kwaliteitsborging lange termijn
- Belangen borgen van de ondernemers die de lokale omgeving dienen

Kenniscentrum

- Versterken van initiatieven en uitvoering door het maken van slimme verbindingen, in volledige samenwerking en samenspraak met de lokale initiatieven
- Ondersteunen in informatievoorziening richting overheid, ondernemers en energiebedrijven
- Opschalingstools om van individueel naar collectief te gaan
- Kennisdeling, leren van elkaar, andere bedrijventerreinen, ondernemers en gemeenten
- Contacten met andere bedrijven(terreinen)
- Gebruik maken van regionale en provinciale netwerken
- Lobby en netwerk hogere overheden en draagvlak voor subsidies
- Innovaties op het gebied van netcongestie, uitvoeringscapaciteit, buurtaccu's etc.

Aanjagen en enthousiasmeren

- Waar nog geen lokale initiatieven bestaan, fungeren als ondernemersloket gericht op verduurzaming
- Als lokale initiatieven niet van de grond komen
- Opschalingscapaciteit en uitvoeringscapaciteit bieden
- Aanjagen lokale initiatieven, ondernemers die zich melden eventueel doorverwijzen naar lokale initiatieven
- Slagkracht voor provinciale en Rijkssubsidies
- Slagkracht creëren voor grotere volumes

Organisatorische inrichting CvV

- Bottom-up benadering, bestaande uit afgevaardigden van zowel lokale ondernemers(verenigingen) als gemeentelijke bestuurders
 - Coördinator van het centrum moet in contact staan met de lokale initiatieven en ondernemers
 - Structurele maandelijkse overleggen
- Platte organisatiestructuur, voldoende afstand van de overheid en voldoende ruimte voor lokale ondernemers
 - Dichtbij de ondernemers blijven om te inventariseren waar hulp nodig is, op maat geleverd
- Ruimte voor Triple Helix benadering om innovatie te stimuleren
- In staat zijn om in gezamenlijkheid met lokale entiteiten het overheidsbeleid vertalen naar lokale activiteiten
- Strategische werkgroepen als zijnde de lokale energiecorporaties

Vervolgstappen

Op januari 2023 is een einddocument opgeleverd dat als blauwdruk zal fungeren voor de oprichting voor het Centrum. Nadat de experts hebben ingestemd (of niet) met het oprichten van het Centrum voor Verduurzaming, zullen de volgende stappen worden doorlopen:

- Bereiken van een principiële akkoord betekent het startpunt van de oprichting CvV
- Vastleggen afspraken in een officieel formeel business-document
- Nader uitwerken organisatievorm, gebaseerd op dit visiedocument
- Bespreken organisatievorm met en ondernemers en gemeente
- Bespreken functieprofiel coördinator Centrum voor Verduurzaming
- Oprichten organisatie en aantrekken coördinator
- Vervaardigen statuten betreft oprichting bestuur en organisatie Centrum voor Verduurzaming
- Vervaardigen overeenkomst met Ontwikkelingsbedrijf NHH en de gemeenten Bergen, Heiloo, Castricum, Dijk en Waard, en Alkmaar waarin de doelstelling van het Centrum voor Verduurzaming en de financiële ondersteuning zijn vastgelegd
- Aanvragen formaliteiten als zijnde rekeningnummer en overige administratieve verplichtingen

Nadat bovenstaande stappen zijn doorlopen, kan er vanaf maart 2023 een coördinator worden aangesteld die, gebaseerd op overeengekomen visie, een beleidsplan opstelt voor het Centrum voor Verduurzaming. De coördinator dient goed op te hoogte te zijn van dit visiedocument en is in staat om als onafhankelijk coördinator de regie te houden op een lokale/regionale nauwe samenwerking.

In navolging op bovenstaande zal medio 2023 ook kick-off bijeenkomst worden georganiseerd met de belanghebbende ondernemers en aangestelde coördinator. Dit zal de officiële start van het Centrum voor Verduurzaming zijn.